

SETKÁVÁNÍ

List sborů Českobratrské církve evangelické
v Brně I a Brně II

Obsah

- 2 **BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ: Pokoj Boží**
Milča Řezníčková
- 5 **OKÉNKO DO STARŠOVSTVA**
Jura Popelář a Mariana Boudová
- BYLO**
- 11 **Stručně z Brna I**
Iva Květonová
- 11 **Stručně z Brna II**
Markéta Páralová Tardy a Eva Kazdová
- 13 **Na návštěvě v Basileji**
Zuzana Šajgalíková
- 15 **Mládež ve Svitavách**
Daniel Oukropec
- ŠKOLY**
- 15 **Dobrovolníci z Egy v Myslibořicích**
Barbora Hromádková
- 19 **Filipkafest byl dobrej fest**
Adéla Boudová
- 21 **ROZHOVOR: Obrazy vnitřní mytologie**
Iva Květonová
- 24 **OKÉNKO K DĚTEM: Kurt Friedrich Gödel**
Iva Květonová a Iva Tůmová
- 28 **HISTORIE: Obnovený Evangelický chodec**
Markéta Páralová Tardy

- 34 **KŘEŠŤAN A: Umělá inteligence**
Ondřej Macek
- 37 **ŽILA S NÁMI: Klára podle abecedy**
(Vzpomínka na Kláru Douškovou)
Kolektiv autorů
- 39 **SETKÁNÍ: Sbor s ručením omezeným**
Lenka Dobrovolná
- 48 **KALENDÁŘ**

Křest Michaela Maňáka

Pokoj Boží

Všichni buďte jedné mysli, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní, neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání.

„Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, odvrát se od zlého a číň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj.

Vždyť oči Páně hledí na spravedlivé a jeho uši jsou otevřeny jejich prosbám, ale tvář Páně je proti těm, kteří činí zlo.“

1. epištola Petrova 3, 8—12

Bratři a sestry,

„budte jedné mysli, soucitní, plní lásky...“. Jako společenství Božího lidu jsme byli povoláni, abychom byli jednoho smýšlení, jedné mysli... Jakýsi myšlenkový trust, ve kterém myslí jedni na druhé a společně vrůstají v Krista.

„Budte jedné mysli.“ Myslete na druhé, jako byste mysleli na sebe, ba víc: chtějte být téměř jedním tělem. Co to znamená? Co bolí jednoho, bolí i druhého (vždyť jsou jedno tělo); buďte jako bratři z jedné rodiny. Ať se vaše nitro přikloní k těm, kteří trpí. Jsme proto také nabádáni, abychom o sobě smýšleli v pokoře. Slovo „pokora“ je od slova „kořit se“, sklánět se před osobností druhého, mít ho za velmi cenného a neprosazovat sebe.

Můžeme takto milovat ty, kteří jsou nám nablízku v rodině, a přitom se k okolí chovat pohrdavě, povýšeně, nemilosrdně? Ano, to umíme. Ale pokud žijeme v rodině, která ví, že se nemusí obávat o svou budoucnost a své zajištění (a takovou rodinou sbor i křesťanská rodina snad je), nemusíme se hájit v našem úzkém kruhu proti okolí hradbou nevšímavosti, arogance, nebo dokonce nesnášenlivosti. Natož odplácet a mstít se.

„Naopak žehnejte.“ Žehnejte — z řečtiny toporně přeloženo: „Dobře

mluvte“, tedy přejte dobré, vyhledávejte to dobré v druhých, dávejte jim naději (jistě že ne planou), utvrzujte je v tom, co je v nich dobré, nezveličujte to nepodařené (i to opět souvisí s pokorným smýšlením vůči druhým). Už to je rozmnožování požehnání. Abrahamovi bylo zaslíbeno „Požehnám tě... Staň se požehnáním!... V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.“ (Gn 12,2n) Ten, komu Bůh žehná, je požehnáním i pro druhé. Ví-li, že mne vidí Někdo (a to dokonce Bůh Otec) jako toho, pro koho má naději, pak mohu mít naději i pro své bližní já sám / já sama. Ví-li, že mi Bůh přeje dobré a o to dobré se pro mne zasazuje, pak mohu i já pro druhé mít na mysli dobré věci. Prosíme-li tedy o Boží požehnání, prosíme o to nejen kvůli sobě samým, ale i kvůli našemu okolí, kvůli naší rodině, kvůli svému sboru. Nám je dokonce řečeno, že jsme dědicové požehnání. Že bychom už měli „své jisté“? Tak to asi není myšleno, ale my už víme, že máme na tom dobrém, které nám Bůh přeje — a dává —, svůj podíl. Bůh nám vlastně „přeje dobré“ — a když Bůh něco přeje, už se to stává skutečností. Je jen na nás, abychom se toho chopili a dovedli z toho dobrého, které nám Bůh dává, rozdávat dál.

Žehnat také znamená vyprošovat pro druhé odpuštění od Pána Boha a Boží přítomnost a ochranu.

Když si představíme, že takto vyzývá Petr křesťanský sbor, aby tak činil vůči svým nepřátelům — a to těm nepřátelům, kteří je pro víru i pronásledují —, tají se nám dech. Dovedli bychom to my?

I my žijeme ve všelijak nepokojném světě a zakoušíme různá nepřátelství. A tu jsme vyzýváni: „Hledej pokoj a usiluj o něj.“ — Tehdy byl pokoj pokojem od válek, „pax Romana“, římský mír, který znamenal i „pořádek v říši“: to jest cesty bez lupičů, země bez občanských válek, ale i bez protestů a demonstrací. Pokoj Boží je také jistý druh „pořádku“, uspořádání. Jak uspořádáváme svět my? Právě tím, že pro něj vidíme naději i v beznaději, že jej vidíme v Božím světle, že naše bližní vidíme jako dar, že přejeme druhým dobré, že ... Proč to vlastně vysvětlovat? Sami víme, co nás znepokojuje, co se staví proti našemu vnitřnímu pokoji. Vzteklosti druhých, špatné vztahy, hádky a rozbroje, nesnášenlivost, prosazování se na úkor druhých. Též nás rozruší pomluvy, nevšímavost druhých, jejich sobectví nebo jen lidská nepřejícnost. Opakem je pak to,

jak můžeme vytvářet pokoj: uklidňovat, mluvit se soucitem, i když pravdivě, druhých si všímat, snažit se představit si, jak jim je, a snažit se je pochopit, být svým nitrem otevřen těm druhým a opravdu v nich vidět blízké — totiž bližní.

Dobře, řekneme si, Pán Bůh si to s těmi činiteli zla vyřídí sám. Ale přesto i k nim je Boží tvář obrácena. Bůh vládne i nad nimi, i když oni o tom nemají ani potuchy. Nám však jako by bylo řečeno: O to se nestarejte. Starostí Kristova lidu je, aby byl tvůrcem pokoje i navzdory zvyklostem tohoto věku, aby se nedal strhnout k nenávisným skutkům nebo myšlenkám proti protivníkům.

Vy vytvářejte svět pokoje, ve svých rodinách a kolem sebe. I kdyby se s nenávisť roztrhl pytel, neuzavřete se do svého sboru nebo do svého soukromí. Vytváříte jinou skutečnost právě navzdory nepořádku v tomto světě.

Jak na to vše ale můžeme stačit? Tolik příkazů nám bylo v několika verších řečeno. Apoštol je však nebere jako příkazy, ale jako konstataování. Budte — a už vlastně jste — soucitní, plní lásky, milosrdní, pokorní, jedné mysli i tvůrci pokoje. Vždyť vás Bůh vyvolil, povolal a už jste se stali jemu blízcí, dědicové jeho požehnání, ti, kteří už teď zakouší, že ve světě lze vytvářet pokoj a lásku. Vždyť vy už v této skutečnosti žijete, hledáte pokoj a už o něj usilujete. A to platí i ve dnech volna.

Tak jen vytrvejte.

Bože, Otče,

děkujeme, že nám dáváš nejen naše rodiny, ve kterých jsme od dětství mohli poznávat i odlesk tvé lásky, ale dáváš nám i naši rodinu církve, společenství sboru.

Vzdáváme ti chválu, Kriste, že nemusíme vést my sami sebe a žít v nejistotě, ale ty jsi hlavou církve, společenství svého lidu. Jsi i s tímto světem. Dej, ať my jsme v něm tvůrci pokoje a přinášíme mu tvé požehnání.

Píseň č. 757 Mír na zemi daruj nám

Milča Řezníčková ■

Okénko do staršovstva

Setkávání presbyterů Brno I

Začátkem března máme my, kteří vlastníme nějaký ten kousek půdy, hlavu zaměstnanou pučícím rostlinstvem a plány na jeho zvelebení nebo zkrocení. Málem jsme tedy začali pozdě, probíralo se stříhání stromů — čili jak praví klasik: „Stromky mě nechtěly pustit.“ Ale nakonec došlo na biblický úvod a přání k narozeninám březnovým oslavencům. Schůze začala.

V pravidelném ohlédnutí za uplynulým obdobím jsme se obširněji bavili o skupinách, scházení se mladých lidí, dorostu a mládeži, o jejich místě ve sboru a jejich včleňování do sboru. Opět jsme připomněli, že při zpěvu méně známých písní bychom ocenili od varhaníků nejprve zahrát čistý nápěv, abychom se v bohatství akordů doprovodu neutopili a mohli zpívat z plných plic. Vzali jsme na vědomí zprávu od členů sboru, že současná výstava z dělnického prostředí je pro některé lidi rušivá, až nepříjemná. Zatím jsme nerozhodli, jak budeme pokračovat dále. Shodli jsme se ale na tom, že není úplně nutné mít Červený kostel obsazen výstavami celý rok, že období bez výstav s čistým prostorem kostela bude obdobím vítaným.

Navázali jsme organizací sborového shromáždění. V neděli všichni uvidí, zda se nám to podařilo.

Na květen je plánována návštěva našeho partnerského sboru v Basi-leji. Mluvili jsme o naplánování cesty, protože letos jede více účastníků a je nutné použít hromadných dopravních prostředků. Také bylo otevřeno téma tradičního daru pro partnerský sbor. Ono po těch 34 letech vzájemného setkávání nápadů na originální dary ubývá.

V rámci plánování bohoslužeb v nadcházejícím období jsme probírali obzvláště bohoslužby velikonoční, jejich četnost a pořad. Zatím jen s výsledkem potřeby další diskuze.

V pastoračním bodě schůze jsme mluvili o potřebných lidech, o lidech, kteří kvůli různým důvodům nemohou přijít do společenství. Měli bychom se na ně zaměřit, dát jim najevo, že nezapomínáme, že jsou

OKÉNKO DO STARŠOVSTVA

stále součástí sboru. Poté jsme naskočili do vlaku technikálií — rozpočet za rok 2025, na rok 2026, zpráva ze stavební komise, akustika sborových prostor na Opletalově ... a na závěr revize kartotéky.

Po březnové volbě poloviny staršovstva jsme uspořádali mimořádnou schůzi. Na ní jsme se vzájemně představili a sdělovali své nápady, jak chceme v rámci staršovstva fungovat. A na tento úvod pěkně navázal Marek s návrhem efektivněji řízených schůzí. Další část se nesla v organizačním duchu — volili jsme své představitele do čela staršovstva, do komisí, vybírali jsme kandidáty na konvent, Jeronýmovu jednotu a další.

Dubnovou schůzi jsme zahájili poeticky — básní od studánky, kterou objevila při jarních toulkách přírodou Dana. Moc pěkné!

Opět jako pokaždé jsme se ohlédli za uplynulým obdobím a připravovali se na nedělní slib staršovstva.

Sborových akcí je do konce roku hodně, takže jsme si rozdělovali úkoly, udělovali moudré rady a domlouvali efektivní řešení. Jestli se to povedlo, budeme hodnotit na příštích schůzích a také, doufáme, se nám sejdou ohlasy od členů sboru. Okolo financí se točila další diskuze —

Poslední nábožko s dětmi z jedničky i dvojky

podpoříme výročí blažkovského kostela a k tomu výstavu o dějinách evangelíků na Blažkově. Vzali jsme na vědomí prosbu o pomoc naší křesťanské službě na neděli 26. dubna s přípravou sálu na společný sborový oběd. Dále jsme pokračovali nad zprávou finanční a stavební komise — opravy střech, dotace, investice..., prostě dobrodružství. Na závěr schůze jsme přijali připomínku, že v Červeném kostele chybí boční lavice — hodily by se doprovodu malých dětí, stejně tak i opětovná instalace dětského koutku.

Velmi pozitivně byla hodnocena návštěva v partnerském sboru v Basiileji. Vztahy jsou přátelské a v posledních dvou letech se daří budovat přátelství i mezi mládeží. Máme z toho radost.

Pracuje se na další fázi opravy střechy Červeného kostela v místech, kde zatéká. Zároveň byly v květnu opraveny obě ploché střechy na Opletalově a plánuje se velká oprava střechy na Pellicově. Zkrátka střechy jsou dnes v kurzu. Pracujeme také na řešení poruchy výměňkové stanice na Zelené faře. Fasáda Zelené fary se někomu zdála příliš monotónní, tak se ji pokusil vylepšit autogramem pomocí superpower spreje. Milan Ryšavý však má pro takové případy nachystané řešení. Ale namíchat pak stejný odstín barvy fasády, když ta současná už trochu vybledla, je opravdu oříšek. Tento problém zůstává zatím nerozlousknut.

Zabývali jsme se pamětními deskami k výročí úmrtí Boženy Komárkové (30 let), které se chystá spolurealizovat sbor Brno II. Zatím se zdá, že má tato akce kontury, na podrobnější informace však ještě čekáme.

Snažíme se obsadit různé služby, ale někdy nám to dost dobře nejde. A byly chlebičky a další dobroty. Díky dvěma výročí. Ty ale nejsou vždycky (chlebičky), abychom nevyvolávali nerealistické představy. A možná by někoho mohlo zajímat také to, že nám na faře utekly žížaly; po letech jsme se zbavili skoro všech Blažkovských deníků; z pastorační místnosti máme pořád díru k sousedům; a děti se radují z nového fotobálku.

Jura Popelář ■

Setkávání presbyterů Brno II

Poslední čtvrtletí ve staršovstvu se mi zdálo klidnější. Možná je to jenom zdání a možná je to tím, že kandidáta na prvního faráře už máme (a dokonce můžeme už říkat jeho jméno!), absolvovali jsme výroční sborové shromáždění a taky jsme zrovna neprováděli žádné větší opravy.

I tak je ale na našich schůzích pořád co řešit. V poslední době jsme se věnovali tématu otevření konfirmační přípravy v nadcházejícím školním roce. Abych vás nějak uvedla do problematiky: v tomto školním roce konfirmační příprava neprobíhala a v tom minulém byla společně se sborem Brno I. Letos jsme v našem sboru navíc ani neměli moc potenciálních adeptů. Ale už nám do konfirmačního věku pomalu dorůstají silnější ročníky dětí a neradi bychom to prováhali, i když ještě nebudeme mít zvoleného faráře. Staršovstvo tedy jednomyslně podpořilo otevření konfirmační přípravy v roce 2026/2027. Náš (stále ještě) administrátor a zároveň farářský kandidát David Sedláček souhlasil s tím, že by konfirmandy od podzimu vedl, za což jsme mu velmi vděční. Ještě ale zbývá doladit technické detaily, protože potenciální konfirmandi jsou v Brně i v Tišnově a měli by se ideálně scházet společně. Snad se rodiče dětí dohodnou a bude to i tak fungovat co nejlépe.

Na konci dubna jsme se s kurátorkou Evou Kazdovou vypravily na nedělní bohoslužby do naší kazatelské stanice v Tišnově. Po bohoslužbách jsme si společně vypili kávu a probírali jsme potřeby kazatelské stanice v Tišnově, znovu i konfirmační přípravu a také aktuální situaci s oslovením farářů. Pro mě osobně to bylo velmi příjemné a přínosné setkání a myslím na to, že by to mohlo být hezkou tradicí.

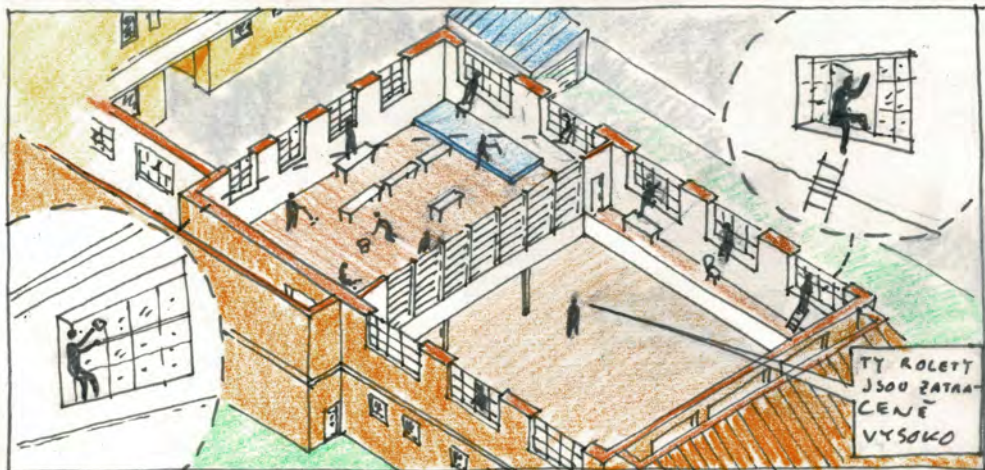
Farářská komise během května navrhla časový sled, v jakém by mohly probíhat další kroky vedoucí k obsazení místa faráře v našem sboru. Ještě před prázdninami se členové farářské komise sejdou s Davidem Sedláčkem a budeme společně probírat naše očekávání ohledně jeho případné pracovní náplně, abychom mohli začít s přípravou povolávací listiny. V neděli 6. září proběhne v Blahoslavově domě představení Davida Sedláčka jako kandidáta na faráře. David bude vést bohoslužby a následně bude moderovaná diskuse v Losově sále u kávy a čaje. Pokud

OBRÁZKY ZE STARŠOVSTVA DÍL 14. "ŮKLID"

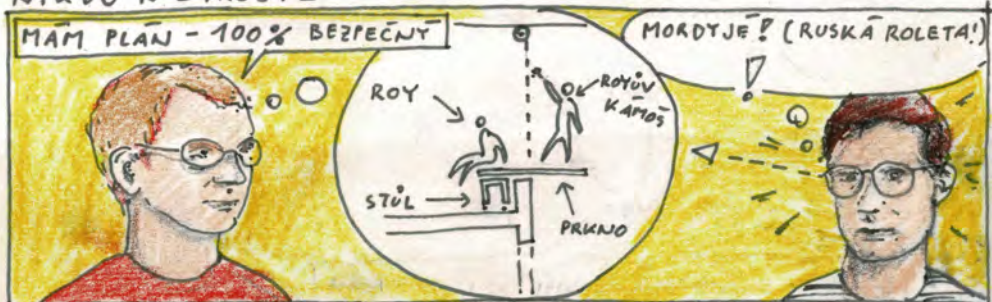
PO REKONSTRUKCI LOSÁKU PROBĚHL GENERÁLNÍ KRESLÍ: PETR D!
 ŮKLID, JENŽE TO UŽ JSOU DVA ROKY... PÍŠE: ŽIVOT

DRÍV NEBO POZDĚJI TO MUSELO PŘIJÍT: ...A TAKY BYLO JISTĚ, ŽE SE OZVE NEJAKÝ DETAILISTA

NA ŮKLIDOVĚ BRIGÁDĚ SE SEŠLA SILNÁ SESTAVA. HLAVNĚ PŘI UMYVÁNÍ OKEN BYLA K VIDĚNÍ EKVILIBRISTIKA, ALE NA ROLETY SI NIKDO NĚTROUFL

... A DÍKY TOMU SE NIKOMU NIC NESTALO... JENŽE PAK SE NA PROBLÉM ZAMĚŘIL ROY... A VYTAHL Z RUKÁVU ESO: KAMARÁDA - HOROLEZCE. A JAK TO DOFADLO? JSOU ROLETY ČISTĚ Z NEBO SPÍŠ HOROLEZEC V SÁDĚ? DOŽVÍTE SE V PŘÍŠTÍM SETKÁVÁNÍ

máte na Davida nějaké dotazy, neváhejte je poslat mně nebo kurátorce Evě Kazdové. Když vše bude probíhat podle plánu, mohlo by se v neděli 22. listopadu konat volební sborové shromáždění. Vzhledem k přípravě této volby je možné, že seniorátní výbor ještě navrhne pro náš sbor jiného administrujícího faráře. Zatím k tomu ale nemáme bližší informace, teprve o tom budeme jednat.

Z hospodářských záležitostí nás v blízké době čekají drobné opravy střechy bytového domu, připravujeme také opravu obchodů a uličního parteru. Při té příležitosti se chystáme na jednání s obchody ohledně zkrocení jejich vývěsních štítů a reklam na fasádě i oknech. Na staršovstvu jsme probírali velmi důstojnou variantu řešení, která je ale poměrně nákladná. Tak ještě uvidíme, jak to dopadne. Dále jsme se věnovali pronájmům bytů na Lidické — odhlasovali jsme prodloužení nájemních smluv o další rok a v některých případech jsme odhlasovali i navýšení nájemného. Byt určený pro prvního faráře se bude ještě do konce tohoto kalendářního roku pronajímat studentům. Následně zde bude probíhat rekonstrukce. Ještě bych chtěla připomenout možnost čerpání příspěvku z našeho sborového sociálního fondu, který je určen členům a přátelům sboru, kteří se z nějakého důvodu ocitnou v tíživé finanční situaci. Zájemci se mohou obracet na mě nebo na pastorační pracovníci Lenku Rafailovičovou. Žádost sice schvaluje staršovstvo, ale je možné ji vyřídit diskrétně.

Pokud by vás zajímaly podrobnější informace týkající se nejen staršovstva, určitě se na nás neváhejte obrátit buď osobně, nebo přes e-mail (staršovstvo-posta@blahoslavak.cz nebo mariana.boudova@blahoslavak.cz). Budu ráda za jakoukoli odezvu na práci staršovstva nebo třeba na tento článek. Zajímalo by mě, co se vám v našem sboru líbí nebo co vás štve a jestli se k vám včas dostávají informace, které potřebujete.

Mariana Boudová ■

Stručně z Brna I

Na Zelený čtvrtek se konaly krásné hudební pašije s barokní hudbou v podání souboru Castelo in Aria a s četbou pašijového příběhu Marií Malachovou. Kdo zůstal déle, mohl se ještě ohrát u Petrova ohně. Následovaly bohoslužby na Velký pátek a také na Velikonoční neděli, při níž jsme slavili Karlův křest.

Od dubna hrajeme v oslabení. Nejprve si nechal „vyspravit“ své tělo farář Ondřej Macek a brzy nato i Kuba Marek. Iva Květonová o této lákavé možnosti také chvíli uvažovala, ale nakonec se rozhodla nepodléhat trendům současnosti a nic neměnit.

V polovině dubna nám senior Filip Keller spolu s bratrem Petrem Zajícem ustanovili polovinu nového staršovstva. V květnu pak část sboru vyjela na Blažkov připravit středisko na novou sezónu a další skupina se vydala na návštěvu partnerského sboru v Basileji.

V Červeném kostele byla během dubna a května výstava fotografií Petra Lindnera s názvem Sborem, od 29. května do 15. září si můžete prohlédnout výstavu brněnského malíře Libora Veselého a fotografa Michala Broučka s názvem Hory. A také výstavu panelů Ivy Tůmové Osobnosti z Červeného kostela.

Zároveň jsme se chystali na akce, jako jsou Noc kostelů, Malý Prater, víkendový pobyt na Blažkově, dětský tábor v Pusté Rybné a letní týdenní pobyt na Blažkově.

Iva Květonová ■

Stručně z Brna II

Sezónu hudebních nešporů letošní zimy uzavřel náš pěvecký sbor Godháj, který si připravil mj. písně Adama Michny z Otradovic z Loutny české. Podle incipitu jedné z nich nazval svůj koncert Ó žalostné

dřímání. Poté následovala vernisáž obrazů, jež namalovaly děti z výtvarné dílny Atrium, fungující pod hlavičkou organizace Za sklem.

Tuto dílnu měly možnost navštívit naše děti v rámci jedné dubnové biblické hodiny. Pod vedením zkušených pracovníků si vyrobily linorytová razítka a pobýly v relaxační místnosti snoezelen. (Nadchla je zejména postel plná vody a hned přispěchaly s nápadem, abychom něco takového pořídili do kostela. Jsem zvědavá, co na to řekne staršovstvo...)

Naši Jaroslavové (bratr farář Jaroslav Vítek a někdejší kurátor, bratr Jaroslav Kučera) přišli s nápadem nahrát na Bílou sobotu velikonoční vigílii, kterou by každý mohl zhlédnout doma podle svých časových možností. Do nahrávání se zapojilo několik členů sboru, zpěváci Godháje a velké díky patří také celému audio-video týmu. Godháj si nadto na Zelený čtvrtek připravil hudební část pašijních bohoslužeb podle evangelisty Jana. Dramaturgickým experimentem bylo zařazení tří písní Karla Kryla z jeho cyklu Carmina resurrectionis (Zapření Petrovo, Žalm 71 a Děkuji).

Rozhodli jsme se navázat na tradici nedělních vycházek s názvem Evangelický chodec, který po mnoho let připravovali manželé Jana a Josef Malí. Na první procházku jsme vykoučili po polských stopách, které nás z Blahoslavova domu zavedly až na Petrov. Následující vycházku plánujeme na červen, kdy bychom rádi navštívili muzeum Malý Mehrin.

Začátkem května někteří z našich členů jeli připravit blažkovské středisko na letní sezónu. Jako každý rok se uskutečnily dvě víkendové brigády pod taktovkou bratra Petra Sochy. V květnu jsme měli rovněž příležitost strávit jedno dopoledne s klienty a pracovníky Centra denních služeb Diakonie. Přálo nám počasí, a tak bylo možné posedět i na zahradě.

Opravdu velkou akcí tohoto čtvrtletí byla Noc kostelů, na níž jsme se připravovali již od února, a snažili se vymyslet zajímavý program. Kromě možnosti prohlédnout si naše sborové prostory jsme nabízeli příležitost ke ztišení, modlitbě či rozhovoru s farářem v altánu.

Návštěvníci měli také možnost ochutnat naše dobročinné palačinky, kterými podporujeme činnost brněnského střediska Diakonie ČCE, zhlédnout divadelní představení Jana Horáka pro děti i dospělé,

zúčastnit se cvičení s baletkou nebo nakouknout do středověké písařské dílny a seznámit se s postupem výroby pergamenu.

Toto čtvrtletí byl ve sboru pokřtěn Michael Maňák a rozloučili jsme se se sestrami Jaroslavou Osvaldovou a Klárou Douškovou.

Markéta Páralová Tardy a Eva Kazdová ■

Na návštěvě v Basileji

Ve dnech od 29./30. dubna až 3. května se uskutečnila návštěva spřáteleného sboru v Basileji některými z našeho brněnského sboru. Skupina se rozdělila na ty, jejichž cesta začala už ve středu 28. dubna auty, a na ty, kteří se vydali další den autobusem, kterým jsme zamířili nejdřív do Prahy a až potom jsme přestoupili na spoj jedoucí do Basileje. Tam jsme dorazili v pátek ráno před šestou hodinou. Na nádraží si pro nás

Skupinka mladých s basilejským panoramatem

přišly rodiny, u kterých jsme byli ubytovaní, abychom mohli dospát spánkový deficit z noční jízdy autobusem a byli připraveni na odpolední program. Někteří z nás se cítili vyspaní dřív než ostatní, a tak začali s objevováním města už dopoledne. Oficiální program začal až okolo 12:30 u kostela, kde nás místní vřele přivítali. Poté se mládež rozdělila do skupinek a hráli jsme AdventureLab, interaktivní hru po městě, během které jsme měli odpovídat na otázky týkající se Basileje. Za správnou odpověď jsme obdrželi čísla, která dohromady dávala souřadnice místa, kde se všechny skupinky měly znovu setkat. Následně jsme se přesunuli do kostela, kde proběhlo oficiální přivítání i s ostatními. Kdo chtěl, mohl se zúčastnit varhanního koncertu v kostele. Den jsme ukončili tím, že jsme spolu povečeřeli jídlo přichystané na grilu.

Sobota začala návštěvou výroby místních sladkostí Läckkerli. Ukázali nám jednotlivé ingredience, jak se vyrábí a jak se balí. Byli jsme také zasvěceni do chodu místní výroby. Následoval piknik v nedalekém parku s výhledem na Rýn. Poté jsme měli možnost absolvovat procházku městem s jízdou přívozem. Následně jsme se přesunuli na další část

Brněnská výprava v basilejském chrámu

programu, kterým bylo zhlédnutí Židovského muzea. Jednotlivé expozice vysvětlovaly kulturu a historii Židů převážně ve Švýcarsku. Kdo chtěl, mohl si po návštěvě muzea naposledy prohlédnout město. Následoval společný koncert hudebníků z Brna a Basileje a poté poslední společná večeře.

V neděli jsme už odjížděli domů. Ještě předtím se však konaly bohoslužby, které byly překládány z francouzštiny do angličtiny, abychom jim všichni rozuměli. Po bohoslužbách už přišel čas na loučení. První se vydala na cestu skupinka, která jela autem. Poté Basilej opustila i skupina odjíždějící autobusem. My z autobusu jsme zastavili v Mnichově, kde jsme přestoupili na spoj do Brna. Tam jsme dorazili v pondělí nad ránem.

Návštěva sboru v Basileji se velice vydařila. Jsme vděční oběma sborům za možnost pravidelného setkávání a udržování a také tvorbu nových přátelství.

Zuzana Šajgalíková ■

Mládež ve Svitavách

Na mapy.com byste evangelickou faru ve Svitavách hledali marně, ale i přesto se tam sešel slušný počet mládežníků na jarní školku! Celým víkendem nás provázelo téma důstojnosti. Poprvé nám ho přiblížila Iva Květonová ještě v pátek večer svým pohledem na důstojnost. Ten večer jsme hráli společně seznamovací hry na zahradě fary a na faře. Den jsme zakončili ztišením. Nocleh jsme měli domluvený ve škole kousek od fary.

Sobotní ráno jsme začali ranním impulzem. Hlavním sobotním programem byla panelová diskuze, při níž se Karolína Květonová ptala Aničky Jouzové, Maríny Štibrányiové a Dany Krokové na jejich zkušenosti s tímto tématem. Anička je lékařkou na oddělení prenatální diagnostiky, je členkou týmu, který podporuje rodiče procházející ztrátou dítěte, Marína je vysokoškolská vyučující, věnuje se neslyšícím a Dana

Společné foto účastníků školky mládeže ve Svitavách

pracuje na brněnském magistrátu na pozici romského poradce. Při diskusi jsme mohli i my položit hostům různé otázky. Po obědě následovaly dílny, ze kterých si každý vybral, co ho zajímá a baví. Na odpoledne byly naplánovány sporty, jež se konaly ve skromnějším provedení, jelikož celý víkend byla velká zima a přšelo. Například jsme vzali přebytek guláše a rozdávali jsme ho potřebným.

Večera se ujala kapela Sunrise gang, která skvěle hrála svítákovky. Všichni hlasitě zpívali a tančili. Byl to super čas. Večer jste mohli strávit buď hudebně, či při čaji a deskovkách. Při všem dění nás provázela veselá Kesina (pes), která se se všemi mazlila.

V neděli jsme se svitavským sborem slavili bohoslužby, které vedl Filip Keller. Touto školkou jsme se loučili se svitavským sborem, který už nebude součástí Brněnského seniorátu. Celou školku jsme zakončili společnou písní Dál přece nejdeme sami v přátelském kolečku. Musím říct, že tato školka se opravdu povedla, a myslím, že si z ní všichni odnesli krásné zážitky s kamarády a obohacení pohledem ostatních na víru.

Daniel Oukropec ■

Dobrovolníci z Egy v Myslibořicích

Autobus mine svou poslední odbočku a před našimi zraky se začne rozprostírat nádherný zámek v obci Myslibořice. Rychle pobíráme krosny a lehce nervózně přecházíme přes nádhernou zahradu přímo do velkého společného sálu, kde se začínáme pomalu zabydlovat. Předpovědi nám hlásí na všechny tři dny déšť a zimu, spaní ve spacáku a na karimatkách pro nás tedy opravdu nebude dovolená. Posilujeme se buchtami, které jsme si dovezli, a vyrazíme znovu před budovu, kde na nás čeká jedna ze zaměstnankyň zámku, tedy domova pro seniory v Myslibořicích.

„Dnes se stihne jen práce venku — jedna skupinka bude likvidovat pařez, další hrabat listí...“

„Bereme listí!“ hlásí se moje skupinka.

Následující tři hodiny trávíme se spolužačkami s kolečky v ruce a společně vzpomínáme na náš minulý dobrovolnický výjezd, který jsme s EGY — gymnáziem, které druhým rokem navštěvujeme — zažily.

Před rokem jsme pomáhali při rekonstrukci prostorů na Opletalově 6, které nyní pyšně nazýváme novou adresou našeho gymnázia. Natírání topení, malování, leštění oken — to všechno byla práce nás, tehdejších prváků.

Rok se ale s rokem sešel a naše třída letos lokalitu dobrovolnického výjezdu změnila, a to právě na domov pro seniory, kde letos nebude cílem jen pomáhat fyzicky, ale i s přípravou aktivit pro klienty. Ukončujeme hrabání listí, večeříme, hrajeme teambuildingové hry, chytáme v horních patrech budovy signál (někdy marně) a chystáme se na další den, kdy se už někteří z nás podívají za klienty.

Nervózně další den ráno přešlapujeme před místností, kde se odehrávají dopolední aktivity seniorů. Naším cílem pro čtvrtelní dopoledne bude vytvořit společnou koláž fotek z okolí zámku, realitou se však po našem příchodu stává spíše pouze probíhání neskutečně milých rozhovorů nás, druhaček, s o několik generací staršími lidmi. Přisedám si k jedné

paní, a než se naději, dlouze probíráme Voskovce s Werichem, osmašedesátý, osmdesátý devátý, vnoučata a pravnoučata a mnohem více.

Některé spolužačky s klienty malují, připravují čaj a jedna dokonce dostane příležitost podívat se na fyzioterapii. Odpoledne pokračujeme kvízem — společně hádáme názvy písniček, květin a měst — a po pár hodinách zjišťuji, kolik mi jeden den strávený s věkovou skupinou nad sedmdesát let dal.

Pomalů se spolu s kaplankou Alžbětou zvedáme a domlouváme se, že se v pátek, poslední den výjezdu, stavíme za skupinkou seniorů, kteří dopoledne tráví čas o patro výše, v takzvané Slunečnici. Večer ještě stihneme promítání filmu s popcornem a ráno se s dalšími dvěma spolužačkami vydávám do Slunečnice, zatímco zbytek třídy uklízí prostory domova nebo ještě pracuje venku.

Obcházíme klienty, čteme spolu dopisy od dětí z Filipky, vaříme kafičku, povídáme si a s jednou paní se jen dlouze držíme za ruce.

„Vy jste hodná, přijďte, prosím, zase brzo,“ říká mi paní, zatímco já mám pomalu slzy na krajíčku, když mi dojde, že nevím, jestli se ještě někdy uvidíme.

Gymnazisté přinesli do Myslibořic radostné osvěžení.

„Přijdeme za vámi v září sbírat jabka,“ připojí se do rozhovoru Alžběta. Paní se rozzáří tvář a mně taky, vzhledem k tomu, že je tahle informace nová i pro mě.

Po třech hodinách se klienti pomalu zvedají na oběd a my studenti jdeme balit krosny a za lehkého deště vyrážíme do Brna. Ve chvíli, kdy sedíme v autobuse, mi docvakne, že bych za normálních okolností tou dobou odcházela ze školy. Doma dnes budu minimálně o tři hodiny později než normálně, ale ničeho nelituju.

Blížíme se k Brnu a s třídou se na závěr shodujeme, že každému třídnímu kolektivu bychom s klidným srdcem doporučili jakýkoli domov pro seniory navštívit také. Alespoň pro nás to totiž rozhodně nebyla poslední návštěva.

Barbora Hromádková ■

Filipkafest byl dobrej fest

V sobotu 23. května se v Lužánkách konal historicky první Filipkafest. Vymysleli ho členové Superlamentu (školního parlamentu na ZŠ Filipka), ale na organizaci se podílely i další děti z Filipky. Byl to benefiční festival na pomoc holčičce Beátce, která trpí vzácným metabolickým onemocněním.

Festival zahájila kapela Páni na hlídání, poté návštěvníky festivalu roztančil Spolek elegantních dam (jednou z nich je naše paní učitelka Irča!). Nechybělo ani školní divadlo. Naše třída zahrála představení Sněhurka a sedm trpaslíků. Pak ještě pátáci zahráli divadelní představení Dívčí válka. V průběhu toho byla také strašidelná stezka, kterou provozovali třetáci. Dále jsme si mohli vyzkoušet obří bublifuk i lanovou dráhu. Žáci z druhého stupně zajišťovali malování na obličej hennou.

Součástí akce byly i stánky s občerstvením, které nabízely muffiny, frgály, buchty, koláčky školníka Krokodýla, cukrovou vatu, palačinky, popcorn, čokoládová lízátka, ale i kávu a limonádu. Byl tam i uvítací

Pohádkové vystoupení v Lužánkách

stánek, kde si bylo možné koupit školní časopis a dozvědět se víc o Beátčině nemoci. A pak tam byl i stánek s výrobky žáků a bazárek s oblečením, plyšákama, knížkama, hračkama a tak dále.

Byl to fakt dobrej fest! Přišlo hodně lidí, hlavně rodičů a učitelů, a jsem ráda, že na festivalu byla i Beátka. Celkový výtěžek z akce a sbírky na podporu Beátky i její rodiny je teď přes 33 tisíc Kč. Více informací najdete na webové stránce sbírky darujme.cz/filipkafest.

Adéla Boudová ■

Obrazy vnitřní mytologie

Brněnský malíř Libor Veselý patří k předním osobnostem současného českého malířství. Systematicky a dlouho se zabývá studiem materie barvy. Zkoumá historická malířská díla a nabyté vědomosti uplatňuje ve své autorské tvorbě. Malby umělce spojuje fascinace obrazností našeho světa. Hledá způsob, jak barvou zachytit prchavost krásného okamžiku. Potřeba věrně zobrazit jedinečné momenty ho vede nejen ke zkoumání možností malby jako takové, ale i světa, který se za viděnou realitou skrývá. Mezi témata jeho obrazů patří především bezprostředně žité situace: rodina, všední velkoměstská realita, zážitky z cizokrajných cest nebo z vysokohorských výprav. Do 15. září vystavuje spolu s fotografem Michalem Broučkem v Červeném kostele.

Vaše výstava v Červeném kostele má název Hory. Představujete na ní mimo jiné plátna s panoramaty zasněžených hor. Co vám běží hlavou ve chvíli, kdy stojíte na hoře, před sebou dálky, zasněžené pláně? Celý den na kopci je dárek. Několik hodin stoupaní, při němž mapujeme terén, testujeme soudržnost sněhu, pokukujeme po případných možnostech sjezdových linií. Když stojíme na hoře, vychutnáme okolní panoramata, složíme splitboardy a odměna nám leží u nohou. Hlava je klidná, domluvíme se, kudy se pustíme dolů a v jakém pořadí, no a pak už jen výskáme....

Zdá se, že ve svém životě potřebujete pohyb, riziko i určitou dávku adrenalinu. Divoké sjezdy mimo upravené sjezdovky, vysokohorské výpravy, výškové práce... Co je pro vás v současnosti největší výzvou? Výzvou je život sám o sobě. Každý den nabízí spoustu situací, interakcí a možností, jak s nimi naložit. Jestli jste doma, v tramvaji, lese, práci,

Jeden z obrazů Libora Veselého

na střeše kostela nebo v Himalájích, je celkem jedno. Odehrává se to uvnitř. Snažím se moc neodporovat. Někdy to jde, někdy hůř. Je to škola.

Vaše téměř monochromní obrazy působí na první pohled abstraktně, ale skrývají fantaskní děje a bytostné motivy. Jak vzniká proces „oživování“ těchto skvrn a co při něm hledáte?

Dva týdny každý den polívám plátna, různou tonalitou a intenzitou barev. Až jsem se skvrněním spokojen, sundám plátno z rámu

a připevním ho na zeď. Další fáze vyžaduje tvrdý podklad. Pak už stačí jen velká hromada tužek různých tvrdostí a dobrodružství začíná. Vnitřní mytologie může ven. Ráno začnu, vykreslím pár tužek. A tak den po dni, sen za snem. Trvá to týdny, než to dokončím. Vyžaduje to spoustu valérů šedi, aby se prostory skládaly. Nehledám, nacházím.

Při psaní kázání mívám někdy pocit, že nemám plnou kontrolu nad textem, že jsem během procesu „vedena“ trochu jinam, než jsem původně zamýšlela. Jak to máte vy s kontrolou nad obrazem?

Mám nějaký prvotní nápad na obraz, ale kam se to nakonec dostane, je vždycky překvápko. Tvorba má své logické kroky, které je třeba trochu plánovat. Třeba určité plochy-podmalby musí při práci s olejovou barvou několik dní schnout. Vždy mám rozmalováno mnoho obrazů současně a mezi nimi rotuji. Obraz někam spěje. A pak přijdou kroky analogické, ráno přijdu do ateliéru, mám plán pracovat na určitém obraze, jenže v jiném rohu ateliéru je obraz, do kterého se pustím automaticky bez rozmyslu. Prostě je jeho čas. „Já“ už je stejně dávno rozpuštěno, jsem jen ruka... Takže to může být v něčem podobný proces, který zažíváte s psaním.

Zajímá vás, kdo si váš obraz odnáší domů — nebo to pro vás v tu chvíli už není podstatné?

Je zajímavé pozorovat, jakou cestou se to ubírá. Nemám ke svým obrazům připoutanost a v tom smyslu by se dalo říct, že mi to jedno je. Ale v plochách obrazů je určité sdělení a lidé, kteří pro obraz přicházejí, přicházejí s příběhem, který aktuálně řeší. A tam se to potkává. Pak mám možnost se dozvědět, po čase života s obrazem, jak to pracuje. Přece jen je to kus plochy, kterou jste nuceni dennodenně konfrontovat v prostoru, kde žijete. Figury mají životní či nadživotní velikost. To je výzva.

Iva Květonová ■

KURT GÖDEL

28. 4. 1906 - 14. 1. 1978

- o geniální matematik
- o nejvýznamnější logik
- o všech dob, fyzik filozof,
- o vysokoskolský profesor
- o významně ovlivnil
- o základní informatiky
- o počítačových věd

BRNO 1906
RODINÝ DŮM PEKAŘSKA'S

FRANK
HERMAN
KARL
HERMANN

OTEC K. GÖDELA
- PŘEDÍTEL A
POZDĚJI SPOLU-
MAJITEL TOVÁRNÍ
FZ-REDLICHIA

TOVÁRNÍK
FRIEDRICH
REDLICH

VĚDĚNÍ - UNIVERZITA 1923

BRNO, TELLIČOVA

PODÍVEJTE
SI PŘEBĚH
GÖDELHOVY
AUTOMOBIL!

JE TO
CHRÉSCER

JDU
STUDOVAT
FYZIKU

OVSEM
ZDA SE
MATEMATIKA
A LOGIKA
JESTI
VĚDĚNÍ

ANO

1931

DVĚ VĚTY
O NEÚPLNOSTI

NĚKTERÉ
MŮJÍ
PROSTĚ

$A \times V \vee y \vee z$
 $(x < y) \rightarrow \neg (y < x)$
 $(A | B)$

PRÁVĚ JE
DOKAZAT

LOGIKA
MÁ SVĚ
LIMITY

CO TO BŮH:
ČTAD VĚTA
JE LEZ?

1939

1940

LOTYŠSKO
LITVA
RUSKO
JAPONSKO
SAM
FRANCISKO

ODJEDE-
ME DO
AMÉRIKY.

VELMIER
SI MĚ
SI ALEB?

BOJIM SE
O ŽIVOT. NEMOŽNÉ
TADY ŽIVĚT.
NESMÍM SI MĚ
SPOLUŽIT...
PROFESOR
NA SCHLIKA
ZMRAZDI-
LI!
KŤDTE
SE!

LOTYŠSKO
LITVA
RUSKO
JAPONSKO
SAM
FRANCISKO

USA, PRINCETON - UNIVERZITA

DRAHÝ
PŘITELI TĚ
VĚLICE SE DOŽI-
VŠIM NA ŽOZI
V OBY VĚM!

ALBERT
EINSTEIN

ČESTOVANÍ
V ČASU
JE MOŽNÉ

MĚL PŘE-
BY ČA PŘE
NA PŘADU K
VĚŠTĚM
ROVNICÍM.

JE MI
ZASE
ZLE...

NERACUJ
TOLIK!

PODÍK
VĚDECI
MŮJŠI
NEŽ
JIST

JE TU
SPRÁVNÝ
VEDUCH.

MOJE
SROVNÁ-
NÍ

JE MI
ZASE
ZLE...

NERACUJ
TOLIK!

PODÍK
VĚDECI
MŮJŠI
NEŽ
JIST

JE MI
ZASE
ZLE...

NERACUJ
TOLIK!

PODÍK
VĚDECI
MŮJŠI
NEŽ
JIST

JE MI
ZASE
ZLE...

NERACUJ
TOLIK!

PODÍK
VĚDECI
MŮJŠI
NEŽ
JIST

PŘITELI
MORGENŠTERNE,
DOKIDÁ MI
LEZOU.

NIKAMU
NEVĚZU
VĚŘIT.

ADÉLE
JE NEMOŽNÁ.
OD NIKOHO
J NEBO
JITRO
NEVĚZU.

Kurt Friedrich Gödel

Narodil jsem se 28. dubna 1906 na Pekařské ulici v Brně v domě číslo 5. Dali mi tam dokonce pamětní desku z pískovce od Milivoje Husáka. Maminka Marianna s tatínkem Rudolfem patřili mezi německou moravskou buržoazii a byli evangelíci. 15. prosince 1906 jsem byl panem farářem Klebekem pokřtěn v německém Červeném kostele. Křtitelnice tam stojí dodneška, ale tenkrát byla umístěna v křestní kapli. Ta bývala moc hezky vymalovaná. Občas jsme si ji chodili s bratrem Rudolfem prohlížet, když nás maminka vodila na bohoslužby.

Za kmotra mi šel tehdy náš rodinný přítel strýček Friedrich Redlich. Po něm jsem dostal i to druhé jméno. Vrtá mi hlavou, jak je možné, že mi byl za kmotra, když byl žid. Asi daleko větší roli hrálo to, že byl blízký člověk, a kdyby se něco stalo, určitě by se o mě postaral. Jenže nakonec se stalo něco spíš s ním. Zemřel celkem náhle v roce 1923 ve Vídni, ale pohřbený je v Brně na Ústředním hřbitově. Bylo mi to tenkrát líto, ale asi je dobře, že se nedožil války a smrti svých dětí v německých koncentračních táborech. Strýček vlastnil textilní továrnu na Hybešově ulici. Můj tatínek Rudolf pro něho pracoval, byl ředitelem a nakonec spolujednatel továrny. Neměli jsme se vůbec špatně. Přestěhovali jsme se do vily na Pellicově ulici, kousek od Betlémského kostela. Táta byl první, kdo si v Brně koupil automobil Chrysler. Všichni se otáčeli, když projížděl Husovou ulicí.

Mezi lety 1912 a 1915 jsem chodil do evangelické školy na dnešní Opletalově ulici. Učení mi nikdy nedělalo problémy. Zato jsem býval často nemocný. Jednou jsem se strašně bál, že mi přestane bít srdce a umřu. Později jsem přešel na německé reálné gymnázium na Hybešově ulici a v roce 1924 jsem nastoupil na univerzitu do Vídně, kde mě uchvátila matematika a logika.

V Brně jsem byl naposledy v roce 1929 na tátově pohřbu. Maminka se za mnou a bratrem odstěhovala do Vídně. Tři dny po tátově smrti jsem si zažádal o zproštění státního občanství Československa. Neptejte se mě proč. Život je někdy hodně složitý a těžký.

A pak jsem se zamiloval. Adele byla tanečnice. Vydržel bych se na ni dívat hodiny. V roce 1938 jsme se vzali.

Často jsem se pohyboval v židovských kruzích. Asi proto se stávalo, že si o mně lidé mysleli, že jsem žid. Atmosféra ve společnosti houstla. Jednou mě při procházce napadla skupina fanatiků. Strašně jsem se bál. Jednoho profesora z naší univerzity na ulici dokonce zavraždili. S Adele jsme se proto rozhodli pro odjezd do Ameriky.

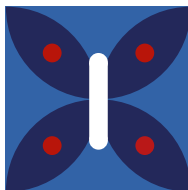
Od jara 1940 jsme pak žili v Princetonu, kde jsem učil na univerzitě.

Od svého dětství jsem už do kostela nechodil. Adele by vám řekla, že jsem si každou neděli sedl a četl Bibli. To byly moje bohoslužby. Nikdy jsem nevěřil, že by se lidský mozek mohl vyvinout evolucí. Takový nesmysl! Pořád jsem pro víru hledal racionální pochopení. Třicet let jsem se věnoval matematické rovnici, která dokazuje, že Bůh existuje. Říká se tomu ontologický důkaz Boží existence. Ale nikde jsem ho nepublikoval.

Mým velkým přítelem v Princetonu byl Albert Einstein. Další důležitý žid mého života. Velmi jsem ho obdivoval, když v roce 1950 poslal telegram Klementu Gottwaldovi, ve kterém prosil za život Milady Horákové, Závaře Kalandry, Oldřicha Pecla a Jana Buchala. Jeho smrt v roce 1955 mě zdrtila.

Postupně se prohlubovaly mé psychické potíže. Měl jsem panický strach z otravy jídlem. Nevěřil jsem nikomu, jen své ženě. Když se dostala na delší čas do nemocnice, skoro jsem nejedl. Pak už mě nedokázali zachránit. Představte si: když jsem 14. ledna 1978 umíral, vážil jsem pouhých 36 kilo.

Iva Květonová ■

Obnovený Evangelický chodec

Po více než šesti letech jsme navázali na tradici Evangelického chodce, kterého pro nás připravovali manželé Jana a Josef Malí. V neděli 19. dubna jsme společně vykročili po polských stopách v Brně.

Společnou procházku symbolicky, v blahoslaváckém stylu, otevřel úryvek z díla Gramatika česká (1571) Jana Blahoslava: „Blízko máme Poláky a po Čechách a po Moravě nemálo se jich vídá, zvláště nyní v klášterech, kde téměř spíše Poláka nežli Čecha a Moravce kázati nebo mši sloužiti uslyšíš, ježto Čechové již za pilnými zaměstnáními nemnoho s náboženstvím se obíráti obyčej mají.“ Následně jsme pokračovali do Tyršova sadu. Cestou jsme míjeli park Lužánky, který je každoročně dějištěm festivalu Babylonfest přibližující komunity národnostních

Polské zastaveníčko v Tyršově sadu

menšin žijících v Brně. Součástí programu je také sázení stromu. V roce 2015 zasadila strom polská menšina. Zvolila dub letní, polský národní strom, který má symbolizovat královský majestát, jeho stabilitu, sílu a moudrost. (Na okraj lze říci, že dalším oblíbeným, často zmiňovaným stromem je vrba. Až pojedete do Varšavy, jděte se podívat na sochu Chopina sedícího pod vrbou.)

literární připomínky

V Tyršově sadu jsme si připomněli osudy politických vězňů-povstalců, kteří se v letech 1830 a 1831 snažili vyjádřit svou nespokojenost s životem v záborech. Po potlačení bouří je rakouská moc nechala převézt do žaláře na Špilberku. Ne všichni se dožili amnestie. Na místě dnešního parku, bývalém městském hřbitově, spočívají ostatky např. Henryka Hubického. Tvrdé osudy Poláků během 123 let trvajících záborů (1795—1918) zmiňuje ve svém slavném díle Pan Tadeáš romantický bard Adam Mickiewicz.

Já pracoval jsem s rýčem rok v pevnosti pruské
a třikrát v plece moje bily kyje ruské;
již na Sibiř mě vedli; potom Rakušáci
mě v Špilberk zakopali ku pozemní práci,
tož v carcer durum... Pán Bůh zázračně mě chránil
a mezi vlastním lidem zemřít nezabránil
mi se svátostmi...

Kousek od Tyršova sadu se v ul. Kounicově nachází Skleněná louka: podkrovní prostory jsou oblíbeným místem brněnské polonistiky, pořádají se tam různé polonistické akce, např. se tam uskutečnilo setkání se spisovatelkou, nositelkou Nobelovy ceny, Olgou Tokarczuk, s reportérkou Lidií Ostałowskou a mnoha dalšími. Často se taková setkání konají u příležitosti vydání a představení českého překladu jejich děl. V případě L. Ostałowské to bylo uvedení knihy *Akvarely pro Mengeleho*. Ústředním motivem knihy jsou osudy brněnské rodačky Diny

Gottliebové-Babbittové (1923—2009). Dina byla talentovanou studentkou malířství a sochařství, ale kvůli válce a židovskému původu musela studií zanechat. V roce 1942 byla deportována do Terezína a odtud do tábora Osvětim-Březinka. Tam si ji vyhlédl Mengele, pro nějž akvarelovými barvami portrétovala romské vězně. Mengele totiž nebyl spokojen s černobílými fotografiemi, které nedokázaly věrně zaznamenat barvu jejich pleti.

Následně jsme se zastavili u sochy Jošta, poněkud kontroverzní osobnosti moravských dějin, který byl ženat s Anežkou Opolskou pocházející ze slezské větve Piastů. Manželé spolu obývali jedno hradní křídlo Špilberku.

Z Moravského náměstí je vidět na Červený kostel, proto v této souvislosti nelze nezmínit J. A. Komenského, který část svého života prožil v Lešně, kde měl příležitost se blíže seznámit s polskou poezií. Do češtiny přeložil skladbu významného renesančního básníka Jana Kochanowského, z níž citujeme první dvě sloky:

Co žádáš od nás, Pane,
za své dary z nebe
nám hojně darované
v každíčké potřebě?

Nežádáš stříbra, zlata:
neb to všecko tvé jest;
naše všecka odplata
je vzdávat Tobě čest.

Na náměstí Svobody jsme si připomněli polsko-české partnerství, které spojuje Brno a Poznaň již 60 let. V prostorách ústředí Knihovny Jiřího Mahena se každoročně v dubnu konají dny polské kultury nabízející návštěvníkům bohatý program — besedy, koncerty, výstavy. Do akce se zapojují také restaurace s ochutnávkou polských jídel, ale i divadla a kina. Za ty roky Brno navštívilo nespočet polských literátů a významných osobností. Zmíňme např. Mariusze Szczygięła, který do

Brna zavítal opakovaně a podle jehož díla Gottland uvedlo HaDivadlo inscenaci. Za pozornost stojí také jeho reportážní kniha *Není*, v níž jeden medailonek věnoval brněnské básnířce Viole Fischerové.

patronka Poláků žijících v Brně

Na náměstí stojí Dům pánů z Lipé, který však tomuto rodu nikdy nepatřil, Jindřich z Lipé žil jinde, ačkoliv ne příliš daleko. Poté co se stal markrabětem moravským a přesídlil do Brna, nechal si postavit dům na Dominikánském náměstí. V roce 1318 ho následovala Eliška Rejčka, v té době už dvojnásobná vdova, již se Jindřich z Lipé stal životním partnerem, přestože formálně byl nadále ženat se Scholastikou.

Eliška Rejčka se zasadila o založení Starobrněnského kláštera na Mendlově náměstí, jehož součástí je i Bazilika Nanebevzetí Panny Marie, která byla vybudována nikoli z kamene, jak bylo v českých zemích tehdejším zvykem, ale ve stylu tzv. slezské gotiky z rezných cihel kombinovaných s kamennými architektonickými prvky. V tomto klášteře Eliška po Jindřichově smrti dožila a spočívá po jeho boku v tamní kryptě. Eliška Rejčka je jedinou českou královnou pohřbenou v Brně.

Eliška Rejčka se narodila v Poznani jako jediný potomek knížete Přemysla II. Velkopolského a Rixy Švédské. A proto se stala patronkou brněnsko-poznaňského partnerství a také patronkou všech Poláků žijících v Brně.

Polská menšina se pravidelně schází v klubu Polonus sídlícím v prostorách Staré radnice. Cestou tam jsme letmo nakoukli do Jánské ulice, kde v domě U Tří knížat sídlí Honorární konzulát Polské republiky a o kousek dál se dodnes nachází škola (tehdy Státní vyšší reálná škola). Ta je spjata nejen s Řehořem Mendlem, ale i s Aleksandrem Zawadzským, který v ní po několik let vyučoval fyziku, ale také přírodopis, kromě toho se staral o školní fyzikální sbírku. Zawadzki se vášnivě zajímal o meteorologii a zapisoval si svá meteorologická pozorování do deníku (dnes uložen v archivu PŘF MU). Kúdajům o počasí připojoval svá pozorování fauny (např. přílety stěhovavých ptáků) a flóry (doba květenství různých druhů rostlin). Aleksander Zawadzki zemřel v roce 1868 a je pohřben na brněnském Ústředním hřbitově.

Evangelické chodkyně blízko bytu Jiráskových

polské pověsti i bizarní příběhy

V průjezdu Staré radnice visí drak, a tak se nabízí srovnání s krakovským drakem, který obýval sluj nedaleko hradu Wawel, vyžadoval pravidelné oběti dobytka, jinak požíral občany města. Všichni se ho báli, až jednoho dne přišel prostý švec s nápadem podstrčit drakovi beráncí kůži vyplněnou sírou. Drak ji pozřel, dostal velikou žízeň, běžel k nedaleké Visle, z níž pil vodu, dokud nepraskl.

Na Zelném trhu stojí divadlo Husa na provázku, které se do povědomí zapsalo i pořádáním každoročních Měsíců autorského čtení. Roku 2011 bylo čestným hostem Polsko, jmenujme např. Sylwii Chutnik, Mikołaje Łozińskiego, Henryka Grynberga, Mariusze Surosze, Krzysztofa Vargu, Jacka Dehnela, Ryszarda Krynického, Małgorzatu Rejmer nebo Adama Zagajewského.

Nad divadlem se tyčí katedrála Petrov, s níž se pojí legenda o projezdené věži. Podíl na tom, že věž poškozená po švédských nájezdech nebyla náležitě opravena, má polská královna Eleonora Maria Josefa Habsburská, která se ve městě zastavila při své cestě do Vídně. Královna

brněnské měšťany natolik okouzila, že jí umožnili zde zůstat čtvrt roku. Po jejím odjezdu konšelé zjistili, že finance určené na opravy padly na hostiny a Eleonořin bujarý společenský život.

V uličce kolem Petrova po jedenáct let nacházel azyl zvláštní polský rodák Jakub Frank. Narodil se do chudé židovské rodiny na Volyni, tehdy východní část Polska. V mládí hodně cestoval a poznával různá náboženství, včetně jeho odnoží, a pak z nich nakonec vytvořil vlastní učení spojující v sobě principy židovské a křesťanské víry. Jeho myšlenky se šířily jako lavina, pronikaly do Ruska a do Moldávie, opačným směrem se dostaly až do Slezska a na Moravu. Uvádí se, že Frankova sekta čítala až 15 000 členů.

V Polsku se Frank dostal do sporu jak s rabíny, tak s katolickou církví. Když začal sám sebe prohlašovat za znovuzrozeného Ježíše, byl zatčen a uvržen do vězení v Čenstochové. Z něj se dostal v roce 1772 a tehdy se rozhodl vyhledat nové útočiště, které nakonec našel v Brně. Dům v Petrské ulici proměnil v okázalou rezidenci a středisko poutníků. V té době vyvrátil jeho teosofický systém — začal sám sebe považovat za Boží vtělení a od svých stoupenců vyžadoval absolutní poslušnost. V roce 1786 Brno opustil a zamířil do Vídně, odtud následně do Mnichova a Offenbachu, kde v roce 1791 zemřel. Jeho osudy beletristicky zpracovala Olga Tokarczuk v díle *Knihy Jakubovy*.

U Petrova jsme se rozloučili. Po celou dobu nás provázelo krásné slunečné počasí, teprve odpoledne se nebe zatáhlo a rozpršelo se. Kráčet v polských stopách lze nejen ve středu města, kromě zmiňované baziliky na Mendlově náměstí za pozornost stojí také budova současného Biskupského gymnázia. Tu za druhé světové války zabrali Němci, a protože nebyla ještě zcela dokončena, rozhodli se sem přivést skupinu polských vězňů z Osvětimi a zřídit v jeho prostorách pobočný tábor, který fungoval od října 1943 do začátku května 1945.

Všem účastníkům první procházky děkuji, doufám, že jsem vás příliš nenudila a můj výklad nebyl příliš zmatený... prostě, žádný česki film (však vy už víte, co tím myslím).

Markéta Páralová Tardy ■

Křesťan a umělá inteligence

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem.“ (Gn 1,27) Z těch prvních veršů Bible vyvodili teologové 20. století, že člověk je podobný Pánu Bohu tím, že „má rozum, je schopen myslet, abstrahovat, řešit problémy“. Od Boha dostal člověk rovněž kreativní úkol být na zemi jeho správcem — „obdělávat a střežit“ (Gn 2,15) zahradu. Člověka pak dělá člověkem i to, že umí „být ve vztahu“ s druhými lidmi a také s Bohem. Umí se s nimi radovat.

Příchod AI dal těmto výkladům malinko na frak. Stroj porazí v šachu velmistra, napíše (zatím ne moc kvalitní) báseň, diagnostikuje rakovinu, naplánuje jarní výsadbu. Dokáže být racionálnější. Pochválí vás.

Co z ná tedy dělá lidi? Proč spolu vůbec vstupujeme do vztahů? Protože jsme smrtelní, omezení a potřebujeme jeden druhého. Kdybychom byli soběstační a nesmrtelní, vztah by ztratil smysl, stal by se nanejvýš transakcí, výměnou služeb. Vztah vždycky znamená riziko: druhý nás může zradit, opustit, zemřít. A právě v této ochotě riskovat se otevírá prostor pro důvěru, lásku...

Stroj zazálohovaný na deseti serverech, který si v případě poruchy nahraje novou kopii sebe sama, do skutečného vztahu vstoupit nemůže. Není zranitelný. Nemůže nic ztratit. Zdá se... zatím alespoň...

Takže dnes možná člověka nejvíce definuje to, že je zranitelný. A i tím podobný Bohu, který se podle evangelia utrpení nevyhnul.

AI, která zmírňuje naše utrpení, je dobrá. AI, která nás chce „vylepšit“ tak, abychom přestali být zranitelní, mívá samu podstatu lidství.

Umělá inteligence není myslící bytost. Je to velmi sofistikovaný statistický nástroj, který se naučil z obrovského množství textů, obrazů a zvukových nahrávek předvídat, co by mělo následovat. Když se jí zeptáte na výklad podobenství o marnotratném synu, sestaví odpověď z toho, co o tomto textu kdy lidé napsali. Je to v něčem zrcadlo lidské kultury — dobré i špatné.

Vatikánský dokument k AI Antiqua et Nova z ledna 2025 vychází z toho, že AI dokáže napodobovat aspekty lidského myšlení, ale postrádá

schopnost skutečného morálního rozhodování a autentického vztahu. Není to bytost, je to dílo lidských rukou a odráží se v ní to, kdo ji vyvíjí, financuje a používá. (Papež Lev XIV. právě v těchto dnech vydal svou první encykliku Magnifica humanitas o umělé inteligenci.)

Podle mě je důležité si také uvědomit, že práce (leccos za nás AI udělá a ušetří nám čas, energii atd.) není jen zdroj příjmů, něco, co je potřeba, ale lidi z nás dělá právě i to, že něco dělat, vytvářet, uskutečňovat můžeme.

použití

Existují asi tři způsoby, jak na AI v církvi reagovat, jak ji používat. Abdikovat (vzdát se odpovědnosti a přenechat třeba duchovní péči, výuku, kázání stroji), delegovat na ni (svěřit stroji konkrétní úkoly) a spolupracovat s ní (používat AI jako nástroj, ale ne jako prostředníka mezi mnou a člověkem, který například potřebuje útěchu). Za legitimní model považuji ten třetí.

Podle mě se hodí na hledání textů (třeba k tomuto článku), literatury, na „nápady“ (vymyslí pro konfirmandy lepší aktivity než já), ale moc si nechci představovat, že by mohla vést rozhovor o krizi, zpovídat, duchovně formovat, svědčit, vykládat Bibli. Je mi ovšem jasné, že při nedostatku farářek a farářů, terapeutů a terapeutek, možná učitelek a učitelů, varhanic a varhaníků atd., a kvůli tomu, že mezilidský kontakt je a bude pro mnohé velmi obtížný nebo nedostupný, i tuto roli bude plnit, resp. už ji plní. Ale pořád si myslím, že duchovní péče předpokládá lásku, citlivost na konkrétního člověka, alespoň nějaké vydání se druhému, což stroj v principu nemá. Že dobrá péče, autentický zájem o druhého, bytí s ním předpokládá také sdílení smrtelnosti. Moudrost je víc než informace. A empatie není pouze v reakci, ale také „jen“ v přítomnosti.

Za deset let si tento článek přečtete, uvidíme, jak moc jsem se mýlil...

Strach bych měl i z datového soukromí. Pokud se někdo svěřuje chatbotu, kde tato data končí? Jsou trénovacím materiálem pro další modely? Kdo námi může a jak manipulovat, aniž bychom znali jeho tvář?

Budeme muset ještě mnohem více učit naše děti, že obrazy a videa, která vidí, nemusí být pravdivá; že algoritmus jim ukazuje to, co je udrží

u obrazovky, nikoli to, co je pravdivé; že rozlišování pravdy od lži je v dnešní době teologická a etická, nejen technická kompetence.

V červnu 2023 se v rámci Deutscher Evangelischer Kirchentag konaly v luterském kostele svatého Pavla ve Fürthu bohoslužby, které z 98 procent vygeneroval ChatGPT a přednášeli ji čtyři AI avataři na obrazovce nad oltářem. Účast 300 lidí, trvání 40 minut, obsah teologicky správný, forma luterské bohoslužby beze zbytku naplněná (pozdrav, žalm, Kyrie, Gloria, čtení, kázání, Otčenáš, požehnání...). Žádné chyby. Jedna účastnice na dění reagovala: Nebylo tam ovšem srdce ani duše. Avataři neměli emoce ani řeč těla, mluvili monotónně a rychle. A chyběl konkrétní vztah ke sboru, k lidem. Farář, farářka znají své „farníky“, pohřbívali jejich rodiče, křtili jejich děti, vědí (možná), kdo je v krizi, nemocný, kdo nastoupil do nové práce. AI to neví. Chyběla interakce.

I zde nás ovšem určitě čeká vývoj, na který nám fantazie nestačí.

Podle mě však kázání není přenos informace, ale součást vztahu. Stroj může najít výborná slova. Může ale být Božím nástrojem, Boží cestou k druhému člověku? Byť i tady je „ale“... Stroj mi může poskytnout myšlenky, ze kterých se mi třeba ozve Bůh.

AI užívám k rešerši, na kontrolu srozumitelnosti, dobře krátí (protože člověku se občas nechce dobrovolně se zbavovat pracně vypocených vět). Ale kázání chci psát sám, jako něco, co dělám pro sebe a pro druhé lidi, eventuálně snad i nějak pro Pána Boha.

AI nemůže udělovat svátosti (večeři Páně, křest), protože Slovo se stalo tělem (J 1,14). Liturgie je tělesný akt. Vstáváme, sedáme si, žel moc neklekáme, dotýkáme se, jíme, pijeme, zpíváme, vnímáme druhé. AI tělo nemá. Při bohoslužbách se snažíme přijímat budoucnost jako dar od Boha, AI algoritmus naopak vyrábí budoucnost z minulosti. A modlitba je akt za druhého před Bohem.

Ondřej Macek ■

Abeceda podle Kláry

Vzpomínka na Kláru Douškovou (16. 11. 1977 — 23. 4. 2026)

Jsme vděční za život naší Kláry. Taky za povzbuzující slova, která zazněla při pohřebním shromáždění. Rozhodli jsme se otisknout v našem Setkávání vzpomínku, která při něm zazněla. Samozřejmě — protože jazyková správnost tohoto periodika byla mnohokrát v Klárině laskavé péči.

Klára Doušková

A Abeceda. Abeceda podle Kláry. Klára podle abecedy.
B Blažená. Když jí někdo dlouze lechtal nohy.
C Cit. Cit pro detail. Vytříbený.
Č Černý humor. S dovolením odložíme na později.
D Doušková. Royova.
E Evangelík. Rodem i volbou. Byla tu jako doma, cítila se tu dobře. Radostná zvěst žitá na lesních brigádách, při společném zpěvu nebo třeba nad řádně uvařeným pudinkem. Vzpomínka na záchvaty nezadržitelného smíchu na dětské vánoční besídce. Na každé besídce. V plánu jiné ples.

F Francouzština. Francie. Středohoří. Moře kaštanovníků, těch jedlých. Cesty i domky z kamenů. Zídky z kamenů.

G Godháj. Ne ten salám, ale pěvecký sbor. Radost.

H Hoď sebou. Zнала se. Měla obavu, jestli stihne vlastní pohřeb.

I Intuice. V oboru rozpoznávání nemocí suverénně nejlepší z rodiny.

J Jób. Další a další velmi špatné zprávy o svém zdraví vstřebávala neuvěřitelně rychle. Rekordní poplakování trvalo tři minuty. To nejdelší poplakování.

Dokázala si představit řadu výrazně horších životních situací.

K Koník. Přezdívkou ve skautu. Mohla si vybrat mezi Koníkem a Malinou. Vybrala dobře. Sklon borůvkové stráně si v sobě nesla jako jeden z etalonů estetiky.

V dopise vylišovaný zvonek z temen hor. Běh lesem. Vůně. A hlavně: opojná sounáležitost.

L Lidé. Klíčový pojem. Svorník všech jejích světů.

M Mrož. Za celý život dohromady hodně mrožů. Poleva libovolná.

N Nemoc. Otázka na nejbližší příbuzné: A jak vy to zvládáte? Jasná odpověď: Klára nám to neskutečně ulehčuje.

O Orientace. Nic moc. Obíhala. Občas o stoosmdesát. Ale po doběhu zářila. To kolem pro ni bylo důležitější.

Zlehýnka proběhne mezi dvěma nestejně hlubokými závrtky a už mizí do svahu podél nekonečné zídky.

P Potomci. Děti. Středobod všeho.

Q Květonová. Podklukovník Květonová.

R Rozevlátá. Roztržitá. Rozverná. Občas až téměř nesnesitelně rozverná, například když ne a ne skončit s imitovaným ráčkováním.

S Smích. Hojný, hlasitý, osobitý. Od srdce. Často se podle něj dala lokalizovat na překvapivou vzdálenost. Hoď po nás kamenem, kdo se s Klárou nezasmál.

Š Široká rodina. Vnímala ji jako základní zdroj své stability, i když by to řekla jinak.

Další srnka v ohradě, brašule.

Do Šimperka, ale zadem. Krásnější než všechny dálky.

Protržené nebe v sadu za chalupou. Kapky padají za krk i do kulajdy. Klárinko, řekni, že tě bolejí nožičky.

Vůně ohně na včelíně. Ale medy jsou našťestí v pořádku.

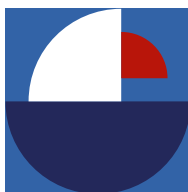
T Tvarůžky. V posledních měsících téměř denní chléb.

U Únava. Narůstající. Pár bdělých hodin denně.

V Víla.

Č Černý humor. Klárce nalijeme polívku jako první... to proto, abych se toho dožila...

Z Závěr. Závěr života. Klidný. Vyrovnaný. Krásný. Kouzelně usměvavý.

Sbor s ručením omezeným

Jak se žije v kazatelské stanici? Jak moc je pro ni důležitá misie? Proč si ji navzdory současným trendům udržovat? K našemu jarnímu setkání jsme přizvali zástupce kazatelských stanic prvního i druhého brněnského sboru.

Brno I jednou měsíčně zajišťuje odpolední bohoslužby v Újezdě u Brna, na území bývalé samostatné, veskrze evangelické vesnice Rychmanov. V kostele, dostavěném v roce 1906, se v bohoslužebném provozu střídají evangelíci s místními husity. K rozhovoru jsme pozvali Markétu Hamplovou, která se začlenila do rychmanovského společenství relativně nedávno a kterou můžeme znát také jako tvůrkyni nových antependií v Červeném kostele. Jak sama říká, po dlouhé době si díky práci na liturgických ubrusech opět sedla k ručnímu zpracovávání textilu, kterému

se věnovala v rámci svého studia. Do kavárny s sebou přivedla dceru Adinu, která naprosto umělecky zachytila naše obličeje na dětský polaroid.

Kazatelská stanice sboru Brno II je v Tišnově. Nemá vlastní prostory: evangelíci se scházejí v modlitebně adventistické církve každou neděli v pozdním dopoledni. Vedle toho se také setkávají v lichých týdnech při biblických hodinách, děti ve škole, dospělí na soukromé adrese. Tišnovským mluvčím byl při našem setkání Adam Gajdoš, sociolog, původem z Bratislavy. Na studiích v Praze se seznámil s Janou a už jako Gajdošovi navštěvovali nějaký čas se svými dětmi bohoslužby v Blahoslavově domě. Pak se přestěhovali do Tišnova a vpluli do místního evangelického společenství. Adam samozřejmě mluví slovensky, naše redaktorka ale bohužel automaticky vše zaznamenávala v češtině, a tak nám snad milý čtenář promine, že rozhovor nebude autenticky bilingvní.

Jak jste přišli k víře či přímo k evangelíkům?

Markéta: Já jsem takový přírodní křesťan. Ondřej Macek si mě možná trochu dobírá, když se mě ptá, jak se mají přírodní křesťané. Ale chci tím říct, že jsem neprošla žádným soustavným náboženským vzděláváním, žádnými biblickými hodinami.

Adam: To jsi skvělým příkladem pavlovského pohana.

M: Díky za doplnění vzdělání.

A: Pozorováním světa dojdeš logicky k tomu, že musí existovat nějaký dobrý bůh. A Pavel to posunul ještě dál: když teď máme Krista, pak je to naprosto jasné.

M: Můj manžel je evangelík i jeho otec byl evangelík. Když se nám narodila dcera, nechali jsme ji v rámci tradice manželovy rodiny pokřtít. Tehdy jsem zaregistrovala, že je v Rychmanově evangelický kostel. Párkrát jsme tam zašli. To prostředí a lidé mi přišli fajn, přátelské, otevřené nápadům, různorodým myšlenkám i normálnímu životu. Pak jsme byli přizváni na mateřský klub v Brně a do života mi tak vstoupilo několik dobrých lidí. Ptala jsem se, proč se v kostele v Rychmanově nic neděje,

a bylo mi řečeno, že tam nejsou lidi. Po konzultacích s Ondřejem a Ivou došlo k vyhodnocení, že by bylo fajn zorganizovat kulturní program, který by byl spojený i s bohoslužbou, aby se místní sbor oživil a otevřel směrem do obce. Spojila jsem se s malířkou Petrou Konvicovou a připravily jsme vernisáž. Odezvy z různých stran byly různé, ale i pozitivní, a tak v tom pokračujeme. Přejde mi smysluplné zapojovat místní hudebníky, umělce, ať už profesionály nebo různé kreatívce, a tak i dávat smysl jejich tvorbě, podpořit je v tom, co je baví, a obohatit se navzájem.

Velmi si vážím i lidí ze sboru Brno I, kteří se ochotně zapojují k programu, naše faráře, ale třeba taky Honzu Syptáka, který se Zuzkou Blažkovou připravil program o evangelických písních apod.

Takže jsi to v Rychmanově rozhýbala.

M: Rozhodně nemám pocit, že bych se o něco soustavně starala. V Rychmanově jsou povolanejší, kteří mají na starost údržbu kostela nebo jiné technické věci. Ale těší mě, že se všichni zapojují.

Adam, Markéta a Adina, mj. autorka fotoreportu ze strany 46.

SETKÁNÍ

A: Jak jsem pochopil, tvůj muž je evangelík. Jak se staví k těmto aktivitám?

M: Kvůli práci často nebývá doma, takže mě spíš podporuje zezadu. Občas kroutí hlavou, jestli se mi to vyplatí. Ale takto se vůbec nelze ptát. Pro mě je důležité, že se jedná o dobrou věc.

Adame, jak to máš ty s naší církví?

A: Vyrostl jsem v rodině, která byla velmi angažovaná v luteránské církvi v Bratislavě. V Praze na studiích jsem chodil k baptistům, to byl Janin sbor. Po přestěhování do Brna jsme začali chodit do Blahoše. Přejechod k brněnským baptistům nebyl na stole, nevyhovoval nám jejich evangelikální styl. Zároveň jsem tehdy silně prožíval to, že bychom si sbor neměli nějak složitě vybírat. Blahoslavův dům jsme měli blízko a s tehdejší farářkou Sašou jsme se znali ze studií.

Markéto, máš taky zkušenosti s jinou církví?

M: Když jsem byla o prázdninách u babičky, která byla katolička, chodila jsem s ní do kostela. Ale jako děcko jsem si tam spíše prohlížela barokní výzdobu. Až později jsem chtěla svému osobnímu duchovnu dát nějaký směr a řád, poznat, jestli se k němu nějak přiznat.

Mohla by se naše církev některými jinými v něčem inspirovat?

M: O církev snad ani moc nejde, všechno se, podle mě, odvíjí od lidí. Jestli mají dobré srdce, nejsou zacyklení, zfanatizovaní nedobrymi tradicemi. Inspirativní je pro mě dobrota a ochota lidí — a je jedno, jestli jsou součástí církve nebo jiné organizace.

A: Prošel jsem různými prostředími s dobrými, ale i s iritujícími zvyklostmi. Hodně čerpám z období, které jsme prožili na pražské Topolce u baptistů. Velmi striktní důraz kladou na finanční i teologickou autonomii sboru. Nebojí se názorově vyhranit, čelit velkému tlaku, a to s velkým duchovním nasazením. To člověk nevidí každý den. Hodně energie tehdy šlo do rozvoje možností, jak se promísit s pražskou veřejností. Přitom šlo o společenství názorově pluralitní, a to se nejednou projevilo i během sborového shromáždění. Bylo ale cítit, že ačkoliv se mnozí odlišují i ve

věcech osobní spirituality, je snaha dospět ke společnému konsenzu. Mám pocit, že pro ČCE je tento model nepředstavitelný.

Mnohde opravdu asi ne... Ted' se obraťme k problematice kazatel-ských stanic. Stanice, to je divný pojem, ne? Líbí se vám?

M: Ne.

A: Taková zastávka na znamení... Nemám rád terminus technicus ka-zatelská stanice. Vysvětlit komukoli mimo církev, co je kazatelská sta-nice, je nemožné. My jsme přece sbor, samostatný sbor, akorát bez právní subjektivity. Baptisti by řekli, že jsme církev.

M: Myslím, že tomu málokdo porozumí, natož laická veřejnost.

Jak jí teda říkat?

A: Sbor s ručením omezeným.

M: Sbor v pohybu.

A: Nefarní sbor v Tišnově. Filiální sbor.

M: Příbuzný sbor. Prodloužená ruka.

Tedy obrazně: Proč čekat na stanici a nejet vlakem přímo z nádraží?

M: Do Červeňáku chodí spousta lidí, je tedy potřeba podpořit dění na Rychmanově. Zvláště když vidím, že tam jsou lidé spolu rádi. Jasně, chodím taky do Červeňáku, protože se mně ne vždycky daří stihnout Rychmanov. Bohoslužby tam jsou jednou měsíčně ve 14 hodin, a to mi nepříjde jako šťastné řešení.

Co s tím?

M: Mít faráře, který bude u nás fungovat jako samostatná jednotka. Vi-dím, že rozhodně není v silách Ivy ani Ondřeje, aby Rychmanovu dali to, co by mohli a chtěli. Mě baví kultura a v této oblasti jsem schopná něco zorganizovat, ale to hlavní, co utváří společenství, stejně nakonec visí na faráři.

A: Mně se, Markéto, zdá, že ty v Rychmanově vidíš potenciál, který prostě nemůžeš nechat ležet ladem. S tím souzním. Pro mne je také klíčové to napojení na místní prostředí. Proč bych cestoval do Brna,

kde s lidmi strávím jednu hodinu týdně, když můžu budovat vztahy tam, kde žiji. V Tišnově jsme v kostele narazili na řadu lidí s podobnými, přistěhovaleckými osudy, stali se z nás kámoši, sousedi a zároveň i spolubratři, se kterými se setkáváme na cestě do školky, na nákup nebo na nádraží.

Je výhoda, že v Tišnově nemáte kostel?

A: Když není budova, odpadají starosti i zbytečné konflikty. Ale na druhou stranu nemáme maják, který by mohl natáhnout lidi. Tišnov je kulturně velmi bohatý a na naše akce — snad kromě jedné vánoční hry — chodí vlastně jenom kosteloví lidi.

M: Je fakt, že nám kostel dost pomáhá. Vede kolem něj farmářská stezka směrem k rodinné farmě, takže kolem proudí rodiny s dětmi a mnohdy nakukují klíčovou dírou, aby viděli, jak to vypadá uvnitř kostela. Navíc se chystá v území za kostelem nová výstavba, která může mít pro náš sbor velký potenciál. A ohledně kultury se docela osvědčilo naše komunikační propojení s újezdskou katolickou církví, s komunitním centrem, abychom se nějak zásadně nepřekrývali.

Jaký vztah máte se svou brněnskou centrálou?

M: Myslím, že výborný. Přátelství, podpora, důvěra.

A: Výborný. Už jen to, že nám naše centrála zajišťuje servis, o kterém by se mohlo jiné stanici jen zdát. Jsem rád, že máme podmínky, díky kterým se naše společenství mohlo stabilizovat: bohoslužby každý týden, biblický program v úterý. Nebereme to jako samozřejmost. Jak je nás ale málo, chybějí nám rezervy na cokoli, jedeme úplně nadoraz. A když nadchází sezona různých opékaček a jiných mimořádných setkání, býváme dost vyčerpaní, nemocní, akce rušíme nebo je pro jistotu ani nevymýšlíme. Pak je kurátorka Eva Kazdová zklamaná, že se nám nedaří udržovat vztah s Brňáky. Je těžké jim vysvětlit, když k nám jednou za rok přijedou na výlet, proč je účast bídná a na procházku do okolí z Tišnovských vyrazím jenom já. Naše životy jsou unavené, přetížené. Hrozně rád bych se vydal do Blahošu třeba na grilovačku, byl s místními více v kontaktu. Třeba až budu v důchodu. Trochu to asi

souvisí i s vyšší organizační zátěží v současném období bez farářů. Stokrát nic umořilo vola.

Nechcete něco vypustit?

A: Však jsme i vypustili. Noc kostelů, víkendovku, komunitní akce k díkčinění, loni dokonce i vánoční hru. Organizaci čítárny, našeho čtenářského klubu, jsem předal bratrovi Iljovi od katolíků, biblickou hodinu pro dospělé má kompletně na starosti Tereza Halasová. Pak máme dvě biblické pro děti: jednu má Lenka Florianová, jednu moje žena Jana. Toho se nechceme vzdát. Dětem je spolu dobře, modlí se spolu, zpívají, snad budou směřovat ke confirmaci, nechceme, aby zrovna práci s dětmi spadl řetěz. V kombinaci s nedělkou to ale třeba pro Janu pak znamená chystat nějaký program každý týden. Dělá to moc ráda, je to pro ni i pro nás všechny požehnání, ale je to docela dost práce.

V Rychmanově máte zastoupené všechny generace?

M: Jsem ráda, že se na Rychmanově například uskutečnil další křest. Při našich akcích myslíme hodně i na děti, rodiny s dětmi. Snažíme se znovu přitáhnout papírové členy, kteří na kostel nějak zapomněli.

A: Jak u vás probíhá revitalizace evangelíků? V Tišnově jsem zatím nenašel žádnou funkční metodu, a to jsem zkoušel i oběžníky ve škole.

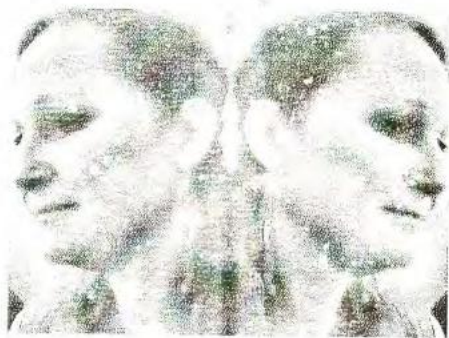
M: Až na výjimku doufám, že dobře. Hlavně vidím snahu a ochotu, otevřenost. Snahu o setkání. Když něco organizujeme, vážím si například toho, že členové sboru napečou moučníky — řeklo by se, že jde jen o pár buchet, ale jsou důležité, jelikož poskytují důvod zdržet se k vzájemným přátelským rozhovorům. Dělají celé setkání ještě přívětivějším pro obyčejné i nevěřící lidi. Jinak to neumím. Je to pokus, který trvá.

V církvi probíhá slučování sborů, jak to registrujeme třeba na Vysočině. Jakou roli budou hrát kazatelské stanice?

A: Kazatelské stanice jsou dobrou zkušebnou pro laicizaci církve. Protože určitě budeme muset fungovat jinak. Donedávna jsem v našem

SETKÁNÍ

sboru organizoval službu laických lektorů na bohoslužbách — a kupodivu jich v Tišnově máme více než v Blahoši.

A druhá věc — Tišnov funguje víc než sto let bez baráku, bez vlastní právní subjektivity a prochází tím, myslím, zdravě. Jsme společenství příchozích: nemáme staré místní evangelické rody, které tady sídlí a sbor jim patří. Domlouvat se na změnách je pak snazší. Vidět to bylo u nedávné diskuze nad večerí Páně pro děti, ke které jsme se postupnými kroky dopracovali.

M: Pokud by někdo věnoval svou energii ke zpravidelnění bohoslužeb a jiných aktivit, určitě by využil rychmanovský/újezdský potenciál. Starší generace má děti, které se vracejí, protože mají potřebu pokřtít své děti. Na akcích se také setkávám s lidmi, kteří tam chodí zavzpomínat na mládí a své příbuzné.

A: Jakou roli budou hrát kazatelské stanice, nevím, záleží hodně na místních podmínkách. My mluvíme o předměstí Brna, kam se stěhují noví obyvatelé. Ty lze oslovit, nabídnout jim komunitu, prostor pro zapojení či

jen pro to občas se objevit a načerpat. Osou komunitního ani osobního života nemusí být nutně církev ve své zažité podobě. Situace venkovských sborů může být výrazně jiná. Společná je ale otázka, co z tradičního modelu aktivit, dělby rolí ve sboru i jakéhosi sebepojetí lze podržet a co musíme promyslet nanovo. Mně osobně je sice sympatický tradiční vysočinský model, ale ne všude nalezne odezvu.

M: Rozhodně bych chtěla, aby to neumřelo, aby to pokračovalo dál, mělo energii, pořád mi to dává smysl.

Kdo je vám v tom největší oporou?

M: Iva s Ondřejem. Z Rychmanovských třeba pan Vlastík Kučera. Zná místní lidi — to já jsem náplava, a navíc bydlím v Telnici, ne v Újezdu — ledaco mi vysvětlí, dokáže povzbudit. Bohunka Dvořáková, která mě vždycky povzbudí a dá mi impuls, že to má smysl. Všechny ženy, které napečou a tvoří tak důvod, proč se zdržet o trochu déle a kecat třeba o receptech. Nebavíme se možná přímo o Bohu, ale Bůh je v lidech. Kde je otevřené srdce, tam je láska a dobrota. Všichni by si zasloužili zmínit...

A: Nejvíc Jana. Umožňuje mi, abych dělal pro sbor, co je potřeba; velkým povzbuzením je pro mě i její práce s dětmi, to, že jí přináší radost. Pak skupina tišnovských lidí ve vysokém věku, která provedla sbor ne úplně krátkým obdobím, kdy jich bylo malinko. Velmi vřele se ptají, jsou s námi v milém kontaktu; když se jelo na výlet do Silůvek, šli čtyři z nich. Je vidět, že si cení toho, že jsme spolu. Dlouhodobým pilířem jsou Justovi, organizují biblickou, pan Just byl ve staršovstvu. A třetí podporou je teď Honza Maláska, který skoro každou neděli hraje na klavír. Je otcem pěti dětí, je laskavý, odolný, veselý, je to parták. S Davidem Vávrou a Honzou jsme se taky pustili do studia pro výpomocné kazatele, to je pro mě také velké povzbuzení. S administrativou nám výrazně pomáhá Markéta Páralová Tardy, před ní to byla Běla Lédlová Šebestová... Už se těším, až budeme mít faráře. Ale nechci, aby řešil sbírku a rozvážel seniory, ale aby vedl naše společenství.

Lenka Dobrovolná ■

Kalendář sborových akcí

Brno I

15. 7. — 15. 9

Brno a jeho chrámy

Červený kostel bude otevřen od úterý do soboty
14-18 hodin;

výstava Hory malíře Libora Veselého a fotografa
Michala Broučka + výstava Osobnosti Červeného
kostela Ivy Tůmové

23.—24. června

voda dorostu a konfirmandů

21. června

konec školního roku na zahradě Betlémského
kostela

25.—31. července

tábor v Pusté Rybné

1.—8. srpna

sborová dovolená na Blažkově

6. září

zahájení školního roku

Brno II

27. června

rozloučení se školním rokem

25. 7. — 1. 8.

sborová dovolená na Blažkově

6. září

rozhovor s farářským kandidátem
Davidem Sedláčkem

Oslava
výročí

100 let kostela v Blažkově v neděli 13. září 2026

DOPOLEDNÍ PROGRAM:

- 9:30 Bohoslužby s večeří Páně – vede a káže
Jan Keřkovský, zpívá smíšený pěvecký sbor
Mimochoodem pod vedením Marka Peňáze
- 11:00 Občerstvení u kostela
- 11:30 Úvodní slovo k výstavě o historii blažkovského
kostela – Jan Vondra
- 11:45 Koncert – Simeon Hána – biblické a jiné písně
- 12:30 Oběd v kulturním domě

ODPOLEDNÍ PROGRAM U KOSTELA:

- 14:00 Mikro-Teatro – Když na podzim
vlastiovičky
- 15:00 Komentovaná prohlídka výstavy
o historii Blažkova a kostela –
Jan Vondra
- 15:00 Koncert skupiny Ležiš
- 16:00 Závěrečné slovo

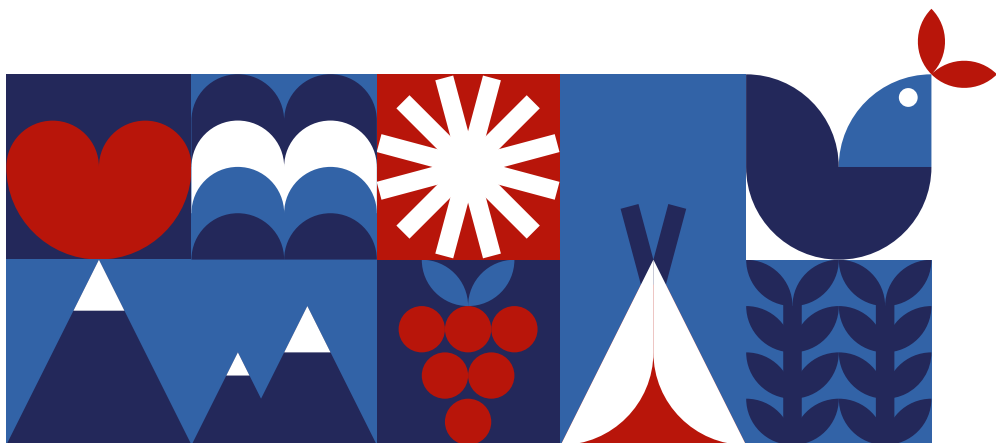

Prosíme, abyste se předem (do pondělí 7. září) přihlásili k účasti z důvodu zajištění obědů a dalších organizačních záležitostí. Odkaz najdete na nmnm.evangnet.cz nebo přímo na uvedeném QR kódu:

Výstava

Od začátku prázdnin do 13. září vždy v neděli 9:00–11:00 bude v blažkovském kostele ke shlédnutí výstava, která přiblíží jeho historii a okolnosti jeho vzniku. Autorem výstavy je Jan Vondra.

Líst sborů Českobratrské církve evangelické v Brně I a Brně II.
Vychází čtyřikrát ročně, uzávěrka příštího čísla je 28. srpna 2026.

V tištěné verzi za doporučenou cenu 80 Kč,
lze ji uhradit níže přiloženým QR-kódem. O zaslání elektronické verze lze
požádat e-mailem na uvedené sborové adresy.

Odpovědná redaktorka Lenka Dobrovolná (lendobrovolna@seznam.cz).

Grafická úprava Jitka Jirásková. Plakát pro děti Iva Tůmová,
presbyterský komiks Petr Dobrovolný.

Fotografie laskavě poskytli Iva Květonová, Markéta Páralová Tardy, Adina
Hamplová, Alžběta Macková, Bláža Syptáková, Radka Müllerová, Roy Doušek,
Stanislav Heller ad.

Jazykovou korekturu provedl Roy Doušek.
Děkujeme všem přispěvatelům za jejich články.

Registrace MK ČR E12109

Kontakty: FS ČCE Brno I, Opletalova 6, web: cervenykostel.cz;

e-mail: sbor@cervenykostel.cz

faráři: Ondřej Macek (tel. 739 244 754) a Iva Květonová (tel. 734 857 003)

FS ČCE Brno II, Lidická 79, web: blahoslavak.cz

e-mail: sbor@blahoslavak.cz;

administrátor: David Sedláček (tel. 603 186 128)

Brno I

Brno II

